

XUDAFƏRİN

“Xudafərin harayından qalan mən!..”

Qəzet 1932-ci ildən çıxır № 13-14 (6865-6866) 23 dekabr 2022-ci il Cəbrayıl RİH-nin qəzeti

Buxarestdə “yaşıl enerji” ilə bağlı strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş imzalandı

Dekabrın 17-də Buxarestdə "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan Hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" in imzalanması mərasimi ilə bağlı plenar iclas keçirilib.

Rumıniya Prezidenti Klaus Yohannisin dəvəti ilə Buxarestdə işgüzar səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev plenar iclasda iştirak edib.

Rumıniya Prezidenti Klaus Yohannis Prezident İlham Əliyevi, Avropa Komissiyasının prezidenti xanım Ursula Fon der Lya-yeni, Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribaşvili və Macarıstanın Baş naziri Viktor Orbanı qarşıladı.

Sonra birgə foto çəkdirildi.

Plenar iclası açan Rumıniya Prezidenti **Klaus YOHANNİS** qonaqları salamladı və çıxış etdi. Dördtərəfli sazişin əhəmiyyətindən danışan Rumıniya Prezidenti bildirdi ki, bu sənəd qeyd olunan ölkələr arasında bir sıra mühüm sahələrdə uzunmüddətli əməkdaşlıq üçün təməl yaradır. Həmçinin perspektivdə hələ görülməli işlərin çox olduğunu qeyd edən Rumıniya Prezidenti dedi: "Növbəti mərhələdə sualtı elektrik enerjisi xətti boyunca rəqəmsal xətti çəkməyi hədəfə alırıq. Dəniz nəqliyyat əlaqələrinin bizim Konstantadək limanımızdan Gürcüstan istiqamətində genişlənməsi nəzərdə tutulur. Bu səylər Azərbaycanla və sonra Mərkəzi Asiya ilə bağlılığı artıracaq. Potensialımızdan yararlanmaq və dayanıqlılığı artırmaq üçün qarşıda bizi çoxlu işlər gözləyir".

Avropa Komissiyasının prezidenti **Ursula Fon der LYAYEN** isə qeyd etdi ki, bu saziş Avropa İttifaqını Cənubi Qafqazdakı tərəfdaşlarına daha da yaxınlaşdıracaq və regionlarımıza təmiz enerjiyə keçidə nail olmağa kömək edəcək. Ursula Fon der Lya-yen sözügedən sənəddə bərpaulunan enerjiyə geniş diqqət ayrılmasından məmnunluğunu ifadə edərək dedi: "Bərpaulunan enerji mənbələrinin artmaqda olan payını inteqrasiya etmək üçün bizə güclü elektrik enerjisi interkonnektorları lazımdır. Məhz buna görə Rumıniya, Gürcüstan və Azərbaycan arasında Qara dənizdən çəkiləcək elektrik xətti olduqca vacibdir. Mən, sadəcə, onu deyə bilərəm ki, bu, çox iddialı bir layihədir. Bu layihə bizi həm rəqəmsal kommunikasiya, həm də enerji üçün Qara dənizin hər iki tərəfindən, həmçinin Xəzər dənizi regionu ilə bağlayacaq. Bərpaulunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisini Rumıniya və Macarıstan ərazisindən Avropa İttifaqına gətirməklə bu layihə bizə təchizatın təhlükəsizliyini gücləndirməyə kömək edəcək.

Sonra dövlətimizin başçısı iclasda çıxış etdi.

YAP-ın 30-cu ildönümünü münasibətilə tədbir keçirilib

Noyabrın 1-də Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Cəbrayıl rayon təşkilatı tərəfindən partiyanın yaradılmasının 30-cu ildönümünü münasibətilə tədbir keçirilib.

Tədbir iştirakçıları əvvəlcə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, görkəmli siyasi və dövlət xadimi Heydər Əliyevin abidəsi önünə gül-çiçək dəstələri qoyaraq dərin ehtiramlarını bildirdilər. Sonra 4 sayılı qəsəbə ərazisində salınmış "Şəhidlər" Abidə Kompleksində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçmiş şəhidlərimizin xatirəsi yad olunub, abidələri önünə gül-çiçək dəstələri qoyulub.

Tədbir Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb. Sonra ulu öndər Heydər Əliyevin və Azərbaycanın müstəqilliyi, suverenliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olmuş qəhrəmanlarımızın əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Tədbirdə YAP Cəbrayıl rayon təşkilatının sədri Arif Fərzəliyev çıxış edərək bildirdi ki, partiyamız ötən 30 il ərzində Heydər Əliyev ideyaları əsasında və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə zəngin və şərəfli inkişaf yolu keçib, çox mühüm, tarixi əhəmiyyətə malik olan nailiyyətlər qazanıb: "Ötən illərdə olduğu kimi, bu gün də öz proqramında müstəqil dövlətçilik,

azərbaycançılıq, vətəndaş həmrəyliyi, sosial ədalət prinsiplərini rəhbər tutan Yeni Azərbaycan Partiyasının cəmiyyətdə rolu və nüfuzu durmadan artır".

YAP Veteranlar Şurasının üzvü Əli Həsənov çıxışında YAP-ın 30 ildə gördüyü işlərdən, qazandığı böyük uğurlardan və partiyamızın rəhbərinin uğurlu siya-

sətindən danışdı. Qeyd edib ki, 30 il müddətində hər zaman uğurlara imza atan YAP xalqın etimad etdiyi ünvana çevrilib.

YAP İdarə Heyətinin üzvü Bayram Aslanov çıxışında 44 günlük Vətən müharibəsində xalqın birliyi və qazanılan Zəfərdən söhbət açdı.

Milli Məclisin deputatı Ceyhun Məmmədov Yeni Azərbaycan Partiyasının ümummilli lider Heydər Əliyevin ideyalarına əsaslanaraq ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak etdiyini, dövlətçiliyimizin möhkəmlənməsinə və Azərbaycanın dinamik inkişafına öz töhfəsini verdiyini söyləyib.

Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov çıxışında deyib ki, partiya daim təkmilləşməyə və yeniliklərə açıq bir siyasi təşkilatdır: "Vətən müharibəsində qazanılan qələbədə də partiyanın yürütdüyü ideologiyanın rolu danılmazdır".

Tədbirdə partiya veteranı, Əməkdar müəllim Rəhim Rəhimov, Soltanlı kənd tam orta məktəbin direktoru Aygün Hüseynova və gənc partiya fəali Əli Məmmədli çıxış ediblər.

Sonda rayonun ictimai-siyasi

həyatında fəal iştirakına görə bir qrup partiya fəali fəxri fərmanla təltif edilib.

YAP sıralarına yeni qoşulmuş gənclərə üzvlük vəsiqələri, 44 günlük Vətən müharibəsində iştirak etmiş bir qrup müharibə iştirakçısına medallar təqdim olunub.

"XUDAFƏRİN"

Ümummilli Lider anıldı

12 dekabr Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anım günüdür.

Müstəsna xidmətləri ilə əbədlilik qazanan Ümummilli Lider Heydər Əliyevin mənalı həyat yolu, zəngin və çoxşaxəli irsi tükənməz ibrət məktəbidir. Ötən illərə nəzər salarkən Azərbaycan xalqının öz müdrik liderinin rəhbərliyi ilə qazanmış olduğu mühüm tarixi nailiyyətlərin bir daha şahidi oluruq. İntibah və milli şüurun oyanışı Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişi ilə başlamış, müstəqilliyimiz məhz onun sayəsində əbədi və dönməz xarakter almışdır. Ölkəmiz dünyada layiq olduğu mərtəbəyə Ulu Öndərin uzaqgörənliyi,

müdrikliyi, qətiyyəti, dəmir iradəsi, zəngin dövlətçilik təcrübəsi sayəsində yüksələ bilmişdir.

Məhz Heydər Əliyevin təməlini qoyduğu siyasətin nəticəsidir ki, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında dövlətimiz 44 günlük Vətən müharibəsində mütləq qələbə qazandı və torpaqlarımızın ərazi bütövlüyü təmin olundu. "Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız isə ümumiyyətlə Azərbaycan yoxdur" deyən Ümummilli

Lider Heydər Əliyevin arzuları gerçəkləşdirildi. Heydər Əliyevin şah əsəri olan müstəqil Azərbaycan Ulu Öndərin qoyduğu yolla gedərək uğurlu ölkə adını daima qoruyacaq.

Anım günü ilə əlaqədar olaraq rayon sakinləri 4 saylı qəsəbədə yerləşən mədəniyyət və istirahət parkında dahi rəhbərin abidəsini ziyarət edərək, önünə tər gül-çiçək dəstələri qoymuş, əziz xatirəsinin dərin ehtiramla yad etmişlər.

Folklor İnstitutunda Heydər Əliyevin anım günü ilə bağlı tədbir keçirilib

08 dekabr 2022-ci il tarixində AMEA Folklor İnstitutunda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anım günü ilə bağlı tədbir keçirilib. Tədbiri giriş sözü ilə İnstitutun baş direktoru, akademik Muxtar Kazımoğlu-İmanov açdı. Akademik bildirdi ki, Heydər Əliyev Azərbaycanın dövlətçiliyi tarixində xüsusi xidmətləri olan nadir şəxsiyyətlərdən biridir. Məhz Ulu Öndərin respublikada hakimiyyətə gəldiyi 1969-cu ildən etibarən Azərbaycanın

təhlükəsizliyi, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda mühüm addımlar atılmağa başlanılıb. Sovet dövrünün məhdud imkanları daxilində Heydər Əliyevin təşəbbüsü, inadi, səyi və uzaqgörənliyi hesabına Azərbaycanda xüsusi hərbi məktəb açılıb, Azərbaycan dili dövlət dili statusu qazanıb. Alim bildirdi ki, dövlətin tələyüklü məsələlərinin həlli Heydər Əliyevin hələ sovet dövründə mədəniyyət, incəsənət,

iqtişadiyyat, elm və təhsil sahəsində yürütdüyü siyasətin tərkib hissəsini təşkil edib. Akademik nəzərə çatdırıb ki, AMEA Folklor İnstitutu da Heydər Əliyevin adıyla birbaşa bağlıdır. Belə ki, 1994-cü ildə yaradılmış Folklor Elmi-Mədəni Mərkəzi 2003-cü ildə H.Əliyevin prezidentliyi dövründə, onun tövsiyəsi ilə institut statusu alıb. Akademik çıxışının sonunda onu da vurğulayıb ki, II Qarabağ savaşında əldə etdiyimiz qalibiyyə-

tin, yeni ordu quruculuğunun və buna imkan verən iqtisadi inkişafın bönövrəsi də Heydər Əliyevin prezidentliyi dövründə atılıb.

Giriş nitqindən sonra institutun Folklor studiyasının Ümummilli Liderlə bağlı hazırladığı videoçarx nümayiş olunub.

Daha sonra institutun elmi işçisi Mahir Cavadlı çıxış edərək, Heydər Əliyevin müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin banisi və qurucusu kimi fəaliyyətindən bəhs edib. Tədbirdə söz alan fil.ü.f.d., dosent İlhamə Qəsəbova Heydər Əliyevi Azərbaycan xalqının milli mədəniyyətinə və elminə xüsusi önəm verən böyük bir şəxsiyyət kimi dəyərləndirib. Fil.ü.f.d., dosent Şakir Albaliyev isə çıxışında Ulu Öndərin Azərbaycan sevgisindən, onun bir azərbaycanlı kimi mental dəyərlərimizə bağlılığından, ağsaqqallıq institutundan yararlanaraq ölkədə sabitliyin yaradılmasında mühüm roldan söz açıb.

Səyyar görüş-qəbullar

Qızılburun qəsəbəsində

19 dekabr 2022-ci il tarixdə Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov Hacıqabul rayonu, Qızılburun yaşayış massivində salınmış köçkün qəsəbəsində məskunlaşan rayon sakinləri ilə səyyar görüş-qəbul keçirib. Görüşdə Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyəti aparatının məsul əməkdaşları və rayon sakinləri iştirak ediblər.

Cəbrayıl rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov çıxış edərək, Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şanlı Azərbaycan Ordusu tərəfindən işğal altında olan torpaqlarımızın azad edilməsindən, Vətən müharibəsində şəhid olmuş, yaralanmış şəxslərə, müharibə iştirakçılarına göstərilən diqqət və qayğıdan, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan tikinti-abadlıq işlərindən, əhalinin sosial müdafiəsi sahəsində həyata keçirilən tədbirlərdən danışıb.

Səyyar qəbulda sakinlərin arzu və təklifləri dinlənilib, səsləndirdikləri məsələlər məsul şəxslərin iştirakı ilə yerində araşdırılaraq, həlli ilə bağlı tədbirlər müəyyənləşdirilib, həlli vaxt tələb edən məsələlər nəzarətə götürülüb.

Qəbulda iştirak edən sakinlər əhalinin problemlərinin həll edilməsi məqsədilə həyata keçirilən tədbirlərdən məmnun qaldıqlarını, yüksək diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

6 saylı Cəbrayıl qəsəbəsində

Səyyar qəbul qrafikinə əsasən, rayon İcra Hakimiyyəti başçısının növbəti səyyar görüşü 06 dekabr 2022-ci ildə 6 saylı Cəbrayıl qəsəbəsində keçirilib. Qəbulda RİH-nin məsul əməkdaşları, rayonun xidmət təşkilatları iştirak ediblər.

Görüşdə çıxış edən İcra Başçısı Kamal Həsənov bildirdi ki, regionların sosial-iqtisadi inkişafına böyük diqqət yetirən dövlət başçısının hərtərəfli qayğısı sayəsində zamanla bütün problemlər aradan qaldırılıb və əhalinin sosial rifahına yönəlmiş tədbirlər bundan sonra da davam etdiriləcəkdir. Rayonda keçirilən istər səyyar qəbullarda, istər də fərdi şəkildə aparılan qəbullarda səsləndirilən hər bir müraciət diqqətlə araşdırılaraq qanunvericiliyə uyğun icrası təmin olunur. Vətəndaşlarımızı narahat edən ən kiçik müraciət, problem belə diqqətdən kənar qalmır. Təbii ki, aparılan bütün bu tədbirlər əhalimizin rahatlığının təminatına, güzəranının yaxşılaşdırılmasına xidmət edir və görülən bu məqsədyönlü işlər bundan sonra da davamlı olacaqdır.

Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı sakinlərin fikirlərini dinlədikdən sonra hər bir təklif və şikayətlə bağlı müvafiq qurumlara tapşırıqlar verib.

Sakinlər daim diqqət və qayğı ilə əhatə olunduqları üçün ölkə rəhbərinə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Əmirvarlı kənd tam orta məktəbində

16 dekabr 2022-ci il tarixdə rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Kamal Həsənov Bakı şəhəri, Nizami rayonunda yerləşən rayonun Əmirvarlı kənd tam orta məktəbində növbəti səyyar görüş-qəbul keçirib. Qəbulda Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyəti aparatının məsul əməkdaşları və rayon sakinləri iştirak ediblər.

Qəbulda çıxış edən İcra başçısı Kamal Həsənov sakinlərə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən cari ildə qəbul edilən, əhalinin sosial müdafiəsinə və rifah halının yüksəldilməsinə yönəldilmiş qərarlar barədə tam dolğunluqla məlumat verib. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə eləcə də Cəbrayıl rayonunda görülməsi nəzərdə tutulan quruculuq işləri haqqında səyyar görüşün iştirakçılarına məlumat verən rayon rəhbəri sakinləri narahat edən müxtəlif məsələlərə aydınlıq gətirərək, müvafiq izahatlar verib və qaldırdıqları məsələlərin həlli nəzarətə götürülüb.

Görüş sakinlər tərəfindən razılıqla qarşılanıb. Sakinlər əvvəlki qəbullar zamanı qaldırdıqları məsələlərin həlli ilə bağlı görülən işləri də yüksək qiymətləndirib, ölkə Prezidenti və birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın ünvanına minnətdarlıq dolu xoş sözlər ifadə ediblər.

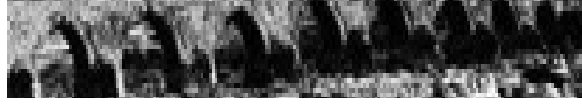
Məktəblimiz Beynəlxalq Riyaziyyat Olimpiadasında bürünc medala layiq görülüb

30 oktyabrda Bakı şəhər 200 nömrəli məktəb kompleksində AMO (American Mathematics Olympiada) Beynəlxalq Riyaziyyat Olimpiadası keçirilmişdir. Respublikamızın müxtəlif şəhər və rayonlarının məktəblilərinin təmsil olduğu yarışda rayonun K.Məmmədov adına B.Mərcanlı kənd tam orta məktəbinin 8-ci sinif şagirdi Həsənzadə Fərid İsmayıl oğlu uğurla iştirak edərək bürünc medala layiq görülmüşdür.

Əlavə olaraq bildiririk ki, yarışların final mərhələsi 2023-cü ilin iyun ayının 26-da Sinqapurda keçiriləcəkdir.

Məktəblimizi təbrik edir və gələcək yarışlarda ona uğurlar arzulayırıq.

Oktyabrın 23-də Dağtumas kəndinin işğalçılardan azad olunmasının 2-ci ildönümünü şərəfinə 2-ci Fəxri Xiyabandakı şəhid məzarlığında aksiya keçirildi. "Dağtumas qayıdış qrupu"nun yaradıcısı Kənan Haqverdiyevin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən bu tədbir Dağtumasdan olan 2-ci Qarabağ müharibəsi şəhidi, tibb xidməti kapitanı Anar Kərəm oğlu Məmmədovun məzarı üstünə gül buketi, əklil qoyulmaqla davam etdirildi. Şəhidin əmisi oğlu şair Malik Əhmədovlu məzar üstündə çıxış etdi, şeir söylədi və şəhidlərimizin, qazilərimizin fədakarlıqlarından söhbət açdı.

Tədbir iştirakçıları növbəti sözün mənə verilməsini təklif etdilər. Mən çıxışında 44 günlük vətən müharibəsində əslən Dağtumasdan, daha doğrusu, Dağtumas bölgəsindən olan mayor Elsevər Vaqif oğlu Paşayevin, XTQ şəhidi Tural Ədil oğlu Bayramlının, habelə Anar Saleh oğlu Qumşovun da adlarını xatırladım və bütün şəhidlərin xatirəsinin bizim üçün əziz və unudulmaz olduğunu dedim. Qeyd etdim ki, hamımız deyirik ki, şəhidlərimizin borcundan çıxma bilmərik. Amma unutmayaq ki, şəhidlərimiz bizim yolumuzda - vətənimizin azadlığı və işıqlı gələcəyi naminə canlarını qurban vermişlərsə, biz də o zaman şəhidlərimizin ruhları da sevinər - Şad olar ki, biz azad vətənimiz naminə çalışıb fəaliyyət göstəririk. Belə ol-

Azadlığın işığında...

duğu təqdirdə bizlər müəyyən mənada şəhidlərimizin borcunu ödəmiş olarıq.

Söz Cəbrayıl şəhidləri ilə bağlı kitabların həmmüəlliflərindən olan Tariyel Abbaslıya

verildi. O da həmçinin 44 günlük vətən savaşında qazilərimizin, şəhidlərimizin əfsanəvi döyüş şücaətlərindən danışdı. Şəhid bacısı, Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimi Ay-

nur Məmmədovanın təsirli nitqi hamımızı kövrəltdi, şəhidin məzarının olmasını da "xoşbəxtlik" kimi səciyyələndirib, 1993-cü ildə doğma Cəbrayıl-da, Dağtumas ərazisində döyüşlərdə canını fəda etmiş qardaşı Məzahirin torpağa gömülməyən nəşinin doğmaları üçün əbədi bir qəlb sızılıtsı olduğunu həyəcanla dilə gətirdi. Bildirdi ki, kəndimizə qayıdanda mən qardaşımı haraylayanda şübhəsiz ki, onun ruhu mənə, doğmalarımıza hay verəcəkdir...

Şəhid bacısı Səkinə Həmidova, şəhid əmisinin adını daşıyan BDU-nun tələbəsi Vüqar Cəbrayıl, şəhid qardaşı Kamil Gülməmmədov, eləcə də digər şəhid ailəsi üzvləri, qazilər də çıxışlar edib, doğma Qarabağımıza, Cəbrayılıma, Dağtumas qayıtmaq arzularını dilə gətirdilər və əsgərlərimizin 44 günlük Vətən müharibəsindəki şücaətindən danışdılar.

Süleyman İbrahimov, Yaqub Əzizov, Elşən Məmmədov, Qənber Əzizov, Oruc Mikayılov, Sərdar Gülməmmədov, Məhəmməd Qazanzəli, Müşfiq Alməmmədov, Arzu İbrahimov, Afər Albaliyev, Maşallah İsayev, Hüseyn Qaraoğlan oğlu, Aydın Abdullayev, Yaqub Şirinov, Qənimət Rüstəmov və "Dağtumas qayıdış qrupu"nun digər üzvləri növbəti dəfə bu tədbirin doğma yurdunda nəsib olmasını arzuladılar.

ALBALIYEV

"Bədii əsərlərdə Şuşa ruhu şagirdlərin təqdimatında"

Elm və Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə həyata keçirilən Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə VI qrant müsabiqəsinin qalibi olmuş "Bədii əsərlərdə Şuşa ruhu şagirdlərin təqdimatında" adlı layihənin təqdimatı olub. Öncə layihə rəhbəri - Cəbrayıl rayon 8 nömrəli tam orta məktəbin Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi Zaur Vəliyev layihə haqqında geniş məlumat verdi. Zəfər Günü ərəfəsində həyata keçirilən bayram əhval-ru-

hiyyəli tədbirdə layihə çərçivəsində təlimlərdə iştirak etmiş şagirdlərin hazırladığı səhnəcik və şeirlər, Cəbrayıl rayon Böyük Mərcanlı kənd Uşaq İncəsənət məktəbinin şagirdlərinin təqdimatında rəngarəng ifalar nümayiş etdirildi.

Tədbirdə Milli Məclisin deputatı Ceyhun Məmmədov, YAP Cəbrayıl rayon təşkilatının sədri Arif Fərzəliyev iştirak ediblər.

Sonda layihə rəhbəri Zaur Vəliyev və bütün iştirakçılara uğurlar arzulanıb xatirə şəkilləri çəkilib.

Zəfər günü qeyd olundu

Noyabrın 4-də Cəbrayıl rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyində "Zəfərin mübarək, Şuşa" adlı tədbir keçirildi. Dövlət Himnimizin səsləndirilməsi ilə başlayan tədbirdə şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olundu. Muzeyin direktoru Ayten Fətullayeva qonaqları salamladı.

Tədbirə şəhid ailələri, qazilər, məktəblilər, ictimaiyyət nümayəndələri qatılmışdılar. Cəbrayıl RİH-nin əməkdaşı Əbil Vəliyev, Cəbrayıl rayon Könüllü İctimai Nəzarət Təşkilatının sədri Fəxrəddin Mürsə-

lov, qazi leytenant Səməd Atakişiyev, Cəbrayıl rayon İcra Hakimiyyəti işçiləri, YAP fəallarının iştirak etdiyi tədbir yüksək vətənpərvərlik ovqatı ilə keçdi. Şəhid anaları Solmaz Əsədova, Səkinə İbrahimova, Biləsuvar Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Əlisultan Sadıqov, fəlsəfə doktoru Tariyel Abbaslı, deputatın köməkçisi Rəşad Quliyev və başqaları çıxışlar edib qazanılan 44 günlük Zəfərin xalqımızın tarixi taleyindəki mühüm əhəmiyyətindən ətraflı söhbət açdılar. İfa olunan vətənpərvərlik ruhlu mahnılar isə tədbirin ovqatına xüsusən əhəng qatdı.

Şakir Əlifoğlu

"Məişət zorakılığının qarşısının alınması və onunla mübarizə" mövzusunda tədbir

25 noyabr 2022-ci il tarixdə Cəbrayıl rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə R.Xudiyev adına Minbaşılı kənd tam orta məktəbində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 27 noyabr 2020-ci il tarixli 2307 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında məişət zorakılığı ilə mübarizəyə dair 2020-2023-cü illər üçün Milli Fəaliyyət Planı"na uyğun olaraq "Məişət zorakılığının qarşısının alınması və onunla mübarizə" mövzusunda tədbir keçirilmişdir. Tədbirdə Cəbrayıl rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının müavini Fəridə İbaxeva, rayon Polis şöbəsi rəisinin köməkçisi polis mayoru Fariz Misirov, rayon Polis şöbəsinin İctimai Təhlükəsizlik bölməsinin Xidmət üzrə baş inspektoru, polis baş leytenantı Amid Məmmədov, Təhsil sektorunun baş məsləhətçisi Xəzər Sə-

medov, səhiyyə işçiləri, psixoloqlar, valideynlər, məktəbin müəllim və şagird kollektivi iştirak ediblər.

Tədbirdə çıxış edənlər bildiriblər ki, tədbirimiz 25 noyabr - Qadın Zorakılığına qarşı Beynəlxalq Mübarizə Gününe təsadüf edir. Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilən təsirli tədbirlərə baxmayaraq, məişət zorakılığı dünyanın bir çox ölkələrində olduğu kimi ölkəmizdə də problem olaraq qalmaqdadır. Məişət zorakılığının qarşısının alınması istiqamətində görülən işlərin səmərəliliyini artırmaq üçün qabaqçılıq tədbirlərin gücləndirilməsi, zorakılıqdan zərər çəkmiş şəxslərə təxirəsalınmaz və hərtərəfli yardım

göstərilməsi, bu məqsədlə beynəlxalq standartlara uyğun müvafiq infrastrukturun yaradılması və məişət zorakılığı ilə mübarizə sahəsində dövlət orqanlarının potensialının artırılması tələb olunur. Respublikanın Birinci vitse-prezidenti, Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə 2010-cu ildə "Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında" Qanun qəbul olunmuş,

Prezident İlham Əliyevin dəstəyi ilə qadın hüquqlarının qorunması, xüsusilə də məişət zorakılığının qarşısının alınması sahəsində güclü qanunvericilik bazası yaradılmışdır. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 27 noyabr 2020-ci il tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasında məişət Zorakılığı ilə mübarizəyə dair 2020-2023-cü illər üçün Milli Fəaliyyət Planı" təsdiq edilmiş və bir çox istiqamətdə tədbirlər həyata keçirilir. Daha sonra çıxış edənlər qeyd ediblər ki, hər bir zorakılıq əməli, o cümlədən, məişət zorakılığı qadınlar, uşaqlar, ailələr və bütövlükdə cəmiyyət üçün ağır fiziki, emosional, iqtisadi və sosial nəticələr doğurur. Qeyd et-

mək lazımdır ki, məişət zorakılığı ailədə böyüyən boya başa çatan uşaqların tərbiyəsinə, psixologiyasına, sağlamlıq düşüncə tərzinin formalaşmasına mənfi təsir göstərir. Məişət zorakılığına qarşı mübarizə bütün cəmiyyətlərdə olduqca mürəkkəb bir problemdir. Ona görə də, məişət zorakılığı və ya ailədə zorakılıq halları yalnız bir ailə üçün deyil, bütövlükdə cəmiyyət üçün təhlükəlidir. Məişət zorakılığı probleminin həlli hərtərəfli yanaşma və məqsədlə tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir. Nətiqələr məişət zorakılığı hallarının qarşısının alınması üçün maarifləndirmə işinin gücləndirilməsinin dövlətimizin daxili siyasətində hər zaman ən mühüm prioritetlərdən biri olduğunu qeyd ediblər.

Sonda "Susma" adlı qadın zorakılığına qarşı hazırlanmış sosial çarx nümayiş etdirilib.

Fatma ne

Fatma ana həm də yetimlərin, kimsəsizlərin, kasıb balalarının mənəvi anası idi. Hər vaxt belə uşaqlarla maraqlanırdı, maddi və mənəvi dəstək olurdu. Belə insanların şənliklərində, məclislərində şəxsən özü iştirak edirdi ki, qoy məclis şənlikli, maraqlı keçsin.

**Elin şən günləri, toyu-düyünü,
Fatma məclislerin yaraşığıydı.
O adı deyildi, insan donunda,
İstəkdən doğulmuş gün işığıydı. (F.A.)**

Fatma ananın çöhrəsində elə bir nur var idi ki, hamının diqqətini cəlb edirdi. O dəqiqə başa düşürdülər ki, o, adi bir qadın deyil. Bu qeyri-adilik bir müqəddəs ana təsiri bağışlayırdı. Axı o həm də müqəddəs Çələbilər nəslinin ağbırçığı idi.

Çox hörmətli türk şairi Yunis Əmrənin əsərlərində də Çələbilər nəslinə verilən dəyərli, qiymətli fikirlərə təsadüf edirik:

**Səni sənlə günündə görədi gözlərimiz,
Sənin sənsizliyində titrədi dizlərimiz.
Ağ saçların ağ çiçəyim, yasəmənim,
Varlığına qurban olum, ana, sənin.
(Fərzalı Abbasəlioğlu)**

Mən müqəddəs bir ana haqqında sözümlü Hz.Məhəmməd Peyğəmbərin bir kəlamı ilə başlamaq istəyirəm. "Cənnət anaların ayaqları altındadır". El anamız Fatma ana haqqında, onun möcüzələri ilə bağlı çox yazılıb, çox gözəl ifadələr işlənib. Mən də bir yaxın qohum kimi, bibim kimi onun möcüzələri və el anası səviyyəsinə yüksəlməsi haqqında düşüncələrimi qeyd etmək istəyirəm.

El anamız Fatma ana həmişə yaşadığı, içərisində olduğu elin, obanın qayğısı ilə yaşayıb. El-obanın qayğısını öz qayğısı bilib. O vaxtlar Fatma ana tez-tez dağlıq ərazidə yerləşən Sirik kəndinə gedərdi. Qardaşı Əli Çələbinin evini ziyarət edərdi. Dağ kəndi olan Siriyin yolları isə çox təhlükəli idi. O yollarda dəfələrlə avtomobil qəzaları baş vermişdi. Hətta yaralananlar və dünyadan köçənlər də olmuşdu. Fatma ana çox narahat idi. Yolda çoxlu iri daşlar, qayalar var idi. Günlərin birində Sirik camaatını bir yerə yığıb yolları el ilə də olsa düzəltmək qərarına gəldiyini bildirdi. **Camaat düşəri, beli, baltası, lomu** olan götürüb həmin təhlükəli yerləri min bir əziyyətlə də olsa düzəldilər.

Fatma ana milli adətlərimizə, bayramlarımıza çox bağlı bir insan idi. Sirik kəndi dağlıq ərazidə yerləşdiyi üçün belə bayramların, mərasimlərin keçirilməsi üçün geniş, rahat bina yox idi. Bunu nəzərə alaraq el anamız kənddə bir klub tikdirmək qərarına gəldi. Bu məqsədlə də camaatı yığıb fikrini açıqladı. Camaat bir səsle bu fikri alqışladı. Bu işlərdə Fatma ana həm də maddi cəhətdən yardımçı olurdu. Tezliklə kənddə bir klub tikdilər və camaat klubun qapısının üstündə "Fatma adına klub" sözlərini yazdırdılar.

Sirik camaatının bir hissəsi də Gəyən adlanan, aran sayılan bir yerdə məskunlaşmışdılar. Bu kənddə camaat sudan çox çətinlik çəkirdilər.

"Su həyatdır" deyiblər. Susuz isə əkin-biçin mümkün deyildi. Fatma ana da bu kənddə məskunlaşmışdı. Fatma ananın maddi və mənəvi köməkliliyi ilə kəndə su çəkildilər. Camaat rahat nəfəs aldı. Bu kəndin başqa problemi də var idi. Körpə balaların, yeniyetmələrin təhsil problemi. Qonşu kənddə olan məktəb çox uzaqda olduğu üçün yağışlı, qarlı havalarda getmək şagirdlər üçün çox çətin idi. El anamızın təşəbbüsü ilə maddi-mənəvi dəstəyi ilə bu problemin də öhdəsindən elliklə gəldi. Kənddə yeni məktəb tikdilər.

Fatma ana daxilən çox zəngin bir insan idi. Şeirə, poeziyaya, məntiqli, dəyərli fikirlərə xüsusi həssaslıqla yanaşırdı. Xüsusilə də milli dəyərlərimizə, bayramlarımıza çox diqqətlə yanaşırdı, onların bir növ təbliğatçısı idi. Sovet hökumətinin qadağan elədiyi dövrlərdə belə Novruz bayramını hər il gizli şəkildə də olsa keçirirdilər. Novruz bayramı ən çox bəyəndiyi bayramlardan biri idi. Hətta həyatının son anlarında belə 1989-cu ildə video çəkən kameranın yeni bilinən vaxtlarında kənddə keçirilən Novruz bayramını kameranın yaddaşına köçürdü. Hətta respublikamızın o vaxtlar mövcud olan AzTV-nin efirində göstərilməsinə də nail oldu. Çox təəssüf ki, bu bayram el anamızın iştirak etdiyi son Novruz bayramı oldu. Allah Fatma anaya qəni-qəni rəhmət eləsin, məkanı cənnət olsun.

HİKMƏTLİ MÖCÜZƏ

24.06.1993

**Haqq Çələbim, Haqq Çələbim,
Sən kimisi yox, Çələbim.
Bağışlansın günahımız,
Ey rəhməti çox Çələbim.**

Sirik kəndində dünyaya göz açmış, o kənddə boya-başa çatmış bir şair kimi respublikamızda daha çox "Vətəne getməyim gəlir" şeiri ilə məşhurlaşmış istedadlı şairimiz Fərzalı Abbasəlioğlu el anamızın cəmiyyət üçün, el-oba üçün gördüyü xeyirxah, gözəl işlərə görə qürur hissi keçirir, elimizdə, obamızda, kəndimizdə belə bir ananın olması ilə fəxr edir və o hissləri poetik dillə belə ifadə edirdi:

**El anasın anam bildim,
Cuşa gəldi şeirim, dilim.
Bəxtəvardi Sirik elim,
Fatma kimi anası var. (F.Abbasəlioğlu)**

El anamız şair Fərzalının şeirlərini bəyəndirdi. Hətta ona "mənim şairim" deyə müraciət edirdi. Söz yox ki, bu səmimi, gözəl ifadə ilə şair qürur hissi keçirirdi.

Elimiz, camaatımız respublikanın müxtəlif rayonlarında, şəhərlərində, çadırlarında pərakəndə şəkildə məskunlaşmışdılar. Şair o vaxtlar qərbi diyarlarda yandırılan çərşənbə tonqallarını yada salır:

**Harayımız qərib, ünümüz qərib,
Vətəndə vətənsiz qərib olmuşuq.
Hərə öz ocağın salıb yadına,
Tonqalın önündə fikrə dalmışıq.**

**Səməndər quşutək Fatma ananın,
Ruhu çadır-çadır elləri gəzər.
Həsərdən kövrəlmiş şair Fərzalı,
Qərib süfrələrə şeirlər düzər.**

Şair Fərzalı köçkünlüyün, qaçqınlığın ilk illərində sanki dərddini bölüşməyə, şikayətini deməyə adam tapmırdı, çünki hamı eyni dərddə idi. O anlarda şair xəyalən Fatma anaya dərddini, şikayətini bildirirdi:

**Yenə fikirlərim dolaşır düşüb,
Fatmayla üz-üzə kövrək çağımdır.
Elin anasına şikayətim var,
Dağılmış xanələr ürək dağımdır.**

Əli Çələbinin evi və klub

xalqımızın o ağır günlərində Fatma ana dühasına, müqəddəs ruhuna müraciəti görürük.

**Fatma nənə, de, sovuşsun bu xata,
Mazan nənə ağır işə əl ata.
Gordubaba, Pirabidin, Şıx ata,
Cəbrayıl - el ünvanım qalıbdı.**

Şair Fərzalı Abbasəlioğlunun köçkünlüyün, qaçqınlığın ilk illərində qəlbini sıxan çox sıxıntılar var idi - evsizlik, işsizlik, ailə qayğıları, sayı-hesabı olmayan çətinliklər. Ancaq bütün bu sıxıntılara baxmayaraq şairə təskinlik verən, ümidləndirən bir cəhət var idi.

**Fərzalı, qəlbini sıxmasın kəder,
Demə talan oldu, ellər dağıldı.
Doğma yurdumuzu qorumaq üçün,
Fatma heykəlləşib Sirikdə qaldı.**

Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, Fatma ananın el üçün, oba üçün gördüyü bütün işlərdə ən yaxın köməkçisi Sirik kəndinin sakini Veyselov Məhəmməd Teyyub oğlu olmuşdu. Məhəmməd Veyselov bütün görüləcək işlərin həyata keçməsinə el anamıza canı-dildən köməklik edirdi. Fatma ana haqq dünyasına qovuşandan sonra Məhəmməd Veyselovun təşkilatçılığı ilə Sirik camaatının köməkliliyi ilə kəndin qəbiristanlığının qarşısında el anamızın çox möhtəşəm, əzəmətli heykəli ucaldıldı. Biz televiziya ekranlarından gördük ki, erməni faşizmi Qarabağda olan bütün şəhərlərimizi, kəndlərimizi xarabazara çevirib, qəbiristanlıqları dağıdıb, həyətərdə min bir əziyyətlə əkilmiş ağacları belə kəsmişdilər. Bu erməni vandalizminin görünən üzü idi.

44 günlük Qarabağın azadlığı uğrunda gedən Vətən müharibəsində ilk azad olan Cəbrayıl rayonu oldu. Sevincimizin həddi-hüdudu yox idi. Çünki 30 illik həsrətimizə son qoyulurdu. Rəşadətli ordumuz işğalçı erməni ordusunu darmadağın etdi. Cəbrayılımız azad olduqdan sonra ilk düşündüyümüz orada olan müqəddəs ocaqlarımız, ata-analarımızın, babalarımızın, nənələrimizin qəbirləri idi. Çünki evlərimizin dağıldığını təsəvvür edirdik. El anamız Fatma ananı ürək-dən sevmə insanları isə düşündüyü bir fikir var idi - görəsən heykəl nə vəziyyətdədir?

El anamızın ən yaxın köməkçisi, təşkilatçısı olan Məhəmməd Veyselovun oğlu Əvəz Veyselov çox narahat idi. Tezliklə heykəldən xəbər tutmağa çalışırdı.

Günlərin birində Tanrının köməkliliyi ilə bir də gördü ki, Sirik kəndinin qarşısında Gav adlandırılan yerdədir. Əvəzlə yoldaşlıq edən sürücü danışdı ki, Gava yeni çatmışdıq ki, Əvəz birdən həyəcanlı səsle qışqırmağa başladı. Heykəl salamatdı, heykəl salamatdı deyə-deyə ağlayırdı. Əlbəttə, bu sevinc göz yaşları idi. Bu inanılmaz, möcüzəli, müjdəli xəbəri ilk dəfə elimizə, obamıza gətirən də Əvəz Məhəmməd oğlu oldu. Hamımızın Əvəzə çox böyük təşəkkürümüz var. Həqiqətən inanılmaz bir möcüzə idi. Çünki, ermənilər əsl faşistdirlər. Onlar qəbiristanlıqları hətta bıçaqlı traktorlarla dağıdıb, qəbirləri deşib ölümlərini qızıl dişlərini çıxarırmışlar. Doğrudan da, inanılmaz bir möcüzə idi ki, bu faşistlər Fatma ananın heykəlinə toxunmamışdılar. Görünür bu faşistlər müqəddəs el anamız Fatma ananın dühası, böyüklüyü qarşısında da aciz qalmışdılar. Hətta Fatma ananın tikdirdiyi kluba, qardaşı Əli Çələbinin o vaxtlar yaşadığı evə də toxunmamışdılar. Bu, əsl möcüzə idi: El anamız Fatma ana möcüzəsi.

**Məhəmmədəli ZAMANOV,
müəllim**

08.11.2020

Fatma ananın əməlləri, xeyirxahlığı, qayğıkeşliliyi, səmimiyyəti kimi özü də pak idi. Çünki o, anadan elə pak doğulmuşdu:

**Bəşər yaddaşına yazdı, yaşatdı
Dünyaya tək gəlib, tək gedənləri.
Hər ocaq yetirməz, hər ana doğmaz,
Dünyaya pak gəlib, pak gedənləri.**

Fatma ananın mənsub olduğu çələbilər nəslilə elə bir nəsilidir ki, tarix yüz illəri, min illəri keçsə də, o müqəddəslik, ucalıq heç vaxt unudulmur.

**Tarix min illəri keçdi haxladı,
Nə bir dağ silkələndi, nə bir daş laxladı.
Allah qəlbində əziz saxladı,
Allahı qəlbinə həkk edənləri.**

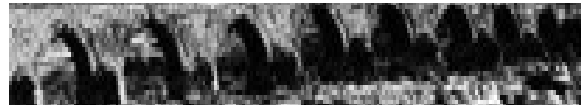
Fatma ana tək özü üçün yaşamadı, o, elin, obanın qayğısı ilə yaşadı. Ona görə də el anamız hamı üçün doğma idi, əziz idi.

**Kimi ömür sürdü, kimi verdi bada,
Kimi doğmalaşdı, kimi döndü yada.
Ucalan görmədim heç vaxt dünyada,
Tanrı dərgahına kəc baxanları.**

Şair Fərzalı Abbasəlioğlunun şeirlərində də bu fikir, bu ifadə bir daha öz təsdiqini tapır.

**İstəyirsən varlığımı dara çək,
Yada düşsək könlüm açar gül-çiçək.
Fatma nənən Peyğəmbərin qızı tək,
Elin yaddaşında qaldı, Məhəmməd!**

Hörmətli, istedadlı şairimiz, ziyalımız Ənvər Şıxlar Mehdiyevin yaradıcılığında da torpaqlarımız işğalda olan zamanlarda, elimizin,

Şair Ənvər Şıxlar Mehdiyevin şeirləri toplanmış "Seçilmiş əsərləri" ("Bakı Mətbəəsi" ASC. Bakı - 2022) işıq üzünə görüb. Qeyd edim ki, Ənvər Ağalar oğlu Mehdiyev 1939-cu ildə Cəbrayılın Şıxlar kəndində dünyaya göz açıb. 1969-cu ildə ADU-nun filologiya fakültəsini bitirib. Uzun müddət müəllim işləyib. Doğulduğu kəndi özünə təxəllüs götürən şairin indiyədək 7 kitabı çap olunub və "Seçilmiş əsərləri" onun sayca 8-ci kitabıdır.

Kitab müəllifin Şıxlar kəndi ilə bağlı ədəbi-publisistik oçerki ilə başlayır və bu yazıda doğulduğu kəndin sanki toponimik relyefi çəkilib. Kəndin coğrafi mənzərəsini əks etdirən fikirlər elə bil ki, oxucularını kitabda rastlaşacağı şeirlərdə rast gəldiyi yer-yurd adları ilə bəri başdan məlumatlandırmağa xidmət edir, yeni bu oçerkdə Ənvər müəllim kəndinə - yurduna olan sonsuz sevgisini publisistik üslubda ifadə elədiyi kimi, poeziyasında da bu sevgini bədii üslubda dilə gətirir. Başqa cür desək, qürbət həyatı keçirdiyi son 30 ildə o vətəni tərənnüm edən misraları ilə dil-dil öten nəğməkar bülbül kimi çıxış etmişdir. Onun bu kitabdakı şeirləri də bunu bir daha təsdiq edir. Kitabda ilk şeirdə yer almış misraların ruhu da dediyimizi təsdiqləyir:

**Tazənə vur, bu dünyanı silkələ,
Yer fırlansın, günəş düşsün bu elə,
Çal, Ənvəri Qarabağda dəfn elə,
Namazını bu havayla qıl, aşıq!
Çal, nisgili Saritəldə çal, aşıq!**

Bu möhürbənddə aşığa müraciətlə səsləndirilən misralardakı "bu dünyanı silkələ, yer fırlansın, günəş düşsün bu elə" ifadələri bədii sözlə Qarabağımızın bəxtinə gün düşməsin arzulamasıdır. "Yer fırlansın" dedikdə coğrafi biliklərdən öyrəndiyimiz yerin günəşin və öz oxu ətrafında fırlanması, şimal yarımkürəsini günəşin nisbətən az işıqlandırması fikri bədiiylə metaforaya transfer olunmuş, ictimai aləmdə çərxi-fələyin ədalətlə fırlanmasını və günəşin Qarabağa öz azadlıq günəşini salmasını obrazlı şəkildə dilə gətirmişdir. Göründüyü kimi, doğma yurd, Qarabağ sevgisi misraların əsas cövhərini təşkil edir.

Növbəti şeirdə də biz vətən, yurd sevgisinin izharını açıq-aşkar izləyirik:

**Xəyalımı cilovlaya bilmirəm,
Qarabağda yarı canım qalıbdı, -
misraları ilə start götürən ilk bənddən**

axıracan biz Ənvər Şıxların vətənin hər qarış torpağına, daşına olan sonsuz sevgi - məhəbbətinin şahidi olururuq. "Hər şeydən iti - yeni iti sürətli olan nədir?" deyəcəyimiz sorğunu "fikir, xəyal" kimi cavablandırırıq. Doğrudan da, insanın fikri-xəyalı bir göz qırpımında bütün dünyanı dolaşa bilər. Ənvər müəllim də cilovlayıb saxlaya bilmədiyi xəyalı ilə canından çox sevdiyi və hələlik ayağı dəyə bilmədiyi doğma - "yarı canı qaldığı Qarabağda" cövlan edir. Əvvəldə qeyd etdiyim kimi, oçerkdə yer verdiyi yurdun toponimik xəritəsini məhz bu şeirdə lirik duyğuların təsiri ilə təsvir edir:

**Xatirələr yumağıdır bu çağım,
Təzəpirim, Qızılpirim - ocağım.
Təkərdica bir beşikdi qucağım,
Şıx günbəzəm - din-imanım qalıbdı.**

**Göybulağın qəlbə yaşı göyərdi,
Həsəratimin qəm mayası göyərdi,
Suyu Zəməm, öz Abi-kövərdi,
Şıxbulağım, - can dərmanım qalıbdı.**

Gördüyümüz kimi misal çəkdiyim bu 2 bənddə oronimlər, mikrotoponimlər mənzərəsi göz önündə bədii sözün siqleti ilə canlandırılır və yurd üstə qubarlanan qəlbin həsrəti misraların ruhunda çırpınır.

Şeir başdan-ayağa yurd nisgili üzərində qurulub.

**Gəlinqaya gədiyindən gün doğar,
Tey dağına deyilməmiş sözüm var.
Qarış-qarış torpağında izim var,
Çətəndaşım, Haraylanım qalıbdı.**

**Qızılqaya üzük, Göygədək qaşı,
Qala dağı tarixlərin yaddaşı.
Çaxmaq çayı həsrətimin göz yaş,ı,
Qabaq düzüm - nur məkanım qalıbdı.**

**Tilsimi qır, özün yol aç, ya Rəbbi,
Çiçək açsın ürəklərin mətləbi.
Əli, Suqra, Hacı Qasım Çələbi,
Pirəsədim, Qaramanım qalıbdı.**

Diqqətə çatdırım ki, Cəbrayıl torpağı ziyarətçilərinin çoxluğu ilə diqqəti cəlb edir. Deyərdim ki, XVI-XVII əsrlərə aid qədim Çələbilər məscidi istisna olmaqla Cəbrayıl rayonunda məscidlərin yerini ta əvvəldən müqəddəs ziyarətçilərə əvəz edib. Yeni tarixi qədimlərdə söykənən müqəddəs tarixi yerlər və abidələr əhalinin ibadət-inam ocaqları kimi müqəddəs sayılmışdır. Ənvər Şıxlar da öz şeirlərində və eləcə də gətirdiyimiz bu nümunədə bu tipli müqəddəs ocaqlara işarə etmişdir. Məsələn gətirdiyim şeirdəki Pirəsəd, Qaraman ifadələri də Cəbrayıl rayonundakı müqəddəs ocaq-övlia hesab olunan Pirəsəd kəndindəki Pirəsəd pirinin və həmin piyə yaxın ərazidə yerləşən Hacı Qaraman pirinin - ocağının adlarıdır. Cəbrayıl torpağının əksər guşələrində bu cür müqəddəs pirlər - ocaqlar vardır ki, bu da vətənimizin müqəddəsliyinin əlamətlərindən bir göstəricidir. Başqa cür desək, müqəddəs torpaqlarımızın müqəddəs ziyarətçiləri vətənimizin müqəddəsliyinə dəla-

Ənvər Şıxlar poeziyasında yurd sevgisi

lət edən əbədi nişangahlardan hesab olunmalıdır.

**Şeir rübabında sən də, ay Ənvər,
"Köçgəldi" havası çal Qarabağda.**

misraları ilə tamamladığı bu şeirdə isə müəllif vətənə qovuşmaq arzusunu bu səpkidə dilə gətirir. "Köçgəldi" ifadəsi yurdundan məcburən köçən ellərin doğma yurda qayıtmaq istəyini əks etdirir. Yeni gedən köçümüzün geriyyə qayıdıb gəlməsi - köçün qayıdıb gəlməsi arzusu çin olsun və bu şadlıq "Köçgəldi" havası üstündə bayram coşqusu ilə müşayiət olunsun. Necə ki, Dədə Qurbanı

**"Nə ola, bir şadlıq xəbəri gələ,
Yüklənə barxanam ellərə doğru" deyirdi.**

Əbəs deyil ki, digər bir şeirində Ə.Şıxlar əlinin çatmadığı, ününün yemədiyi Qarabağın onun üçün hələlik məkan yox, ürekdə bəslənən iman-din olduğunu bildirir:

**Dərd üstündən dərd ürəkdə çin-çindi,
Ənvər bir ünvansız yol gedir indi.
Qarabağ məkan yox, imandı, dindi,
Gedirəm imandan, dindən xəbərsiz.**

Bu möhürbənd "vətənə gəldim - imana gəldim" məsələmizdəki müvafiq ideyanı əks etdirir. Yeni Qarabağ vətən olaraq imanımız - dinimizdir, ancaq nə qədər ki, o, bizə məskən edə biləcəyimiz - ayaq basa biləcəyimiz məkan deyil, deməli, "vətənə gələ bilmirikse - imana, dinə gələ bilmirik", ona görə də vətənsiz - məkansız getmək (həyatda gəzmək və yaşamaq) elə "imandan, dindən xəbərsiz getmək" kimi bir şeydir. Bax Ənvər Şıxlar vətənə sevgisini xalq ruhundan çıxış edərək bu cür dilə gətirib.

Şairin o tay - bu tay nisgili də bütöv Azərbaycan arzusunun təcəssümü kimi Xudafərin körpüsünə ünvanlanıb:

**Niyəti xoş, əməli bəd olmusan,
Həsət dolu ürəkdə dərd olmusan,
Bu get-gələ gözləri dörd olmusan,
Xudafərin körpüsü!**

"Çiğirilər", "Bənövşə", "Dağlar", "Dərələr", "Xətrinə", "Kəkliyi", "Bu yollar" redifli şeirlərində də Ənvər Şıxlar füsunkar təbiəti - flora və faunası olan vətənimizin gözəlliklərini vəsfə çəkir, bu vəsf - tərənnüm duyğuları da öz rüşesini sonsuz vətənpərvərlik hissələrindən götürür. "Çiğirilər", "Dərələr", "Bənövşə" şeirləri haqda isə xüsusi olaraq onu demək istəmək ki, bu nümunələr hər biri həmin mövzuda yazılmış nadir poetik təbiət lövhələridir.

"Sən dərsə gəlməyəndə" adlı şeir isə Leyli və Məcnun haqda qədim məhəbbət əfsanəsinin yada salmaqla kövrək sevgi duyğularından yararlanmışdır:

**Kəderim salxım-salxım,
Hayfın kimdən çıxım?
Yaş olub gözdən axım,
Sən dərsə gəlməyəndə?**

**Məni məndən alırsan,
Min əzaba salırsan.
Görən, harda qalırsan,
Sən dərsə gəlməyəndə?**

**Sən oturan partadan
Soruşuram astadan.
Deyir: "Bilim mən hardan?"
Sən dərsə gəlməyəndə?**

**Halım yaman turş olur.
Xəyal dönüb quş olur.
Evinizə tuş olur,
Sən dərsə gəlməyəndə?**

**Öz-özümdən itmişəm,
Yol üstünə getmişəm.
Ağac olub bitmişəm,
Sən dərsə gəlməyəndə?**

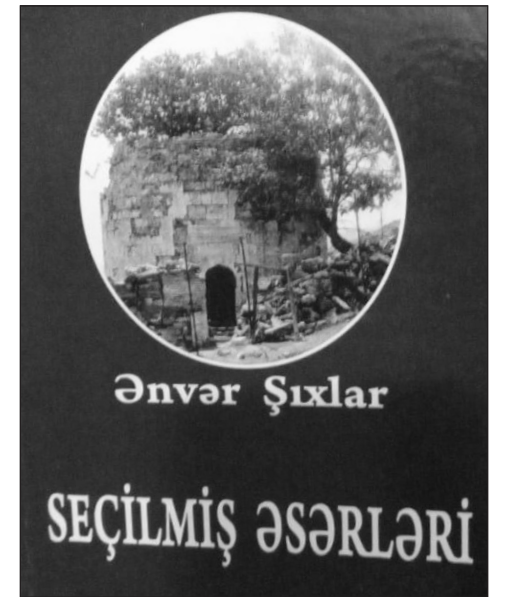
**Dünya mənə dar olur,
Dil lal, qulaq kar olur.
Canıma azar olur,
Sən dərsə gəlməyəndə?**

**Bil bu Ənvər hardadır:
Sıxıntıda - dardadır,
Cəhənnəmdə, gordadır
Sən dərsə gəlməyəndə?**

mühüm rola malik olub və ana obrazında xalçaçı qız-gəlinlərimizin zehni və fiziki əməyi ifadəsini tapıb. Ananın ictimaiyyətdə qazandığı nüfuz, xətir-hörmət və bundan qürurlanan, fərəhlənən övladda yaranan bəxtəverlik duyğuları... Bu, insanın doğulub-yaşadığı məhəllədə, böyüdüüyü eldə-obada özünü tanıdığı doğma mühitdir. O doğma mühit ki, insanın yaddaşına əbədlilik həkk olan kiçik vətən anlayışının silinməz konturlarınıdır. Buna görə də ana və vətən anlayışları xalqımızın təkəkkür tərzində, dünyabaxışında vəhdətdə anılır və Ana vətən ifadəsi şüurlarda hakim düşüncəyə çevrilir. Şair Ənvər Şıxların yaratdığı Ana obrazında beləcə Ana ilə vətən anlayışları vahid mənə sırasında təcəssümünü tapmış olur.

Şair Ənvər Şıxlar Mehdiyevin Sarı Aşığa xitabən yazdığı cinas bayatılar da diqqəti cəlb edir:

**Canı yansa cansıza,
Canlı dönər cansıza,
Aşıqdan cinas de ki,
Cansız cana can sıza.**

Maraqlı həyatı mülahizələrdir: cansıza canlılığın canı yansa, canlı heyətindən və üreyimşaqılığından muma dönüb yumşalar - heykəlləşib cansıza dönər. Qanı canında donub, cansızlaşar. Ardınca isə belə bir fikir vurğulanır ki, Aşıqdan - haqq aşığı Sarı Aşıqdan cinas (cinaslı kəlmələr, ifadələr) söylə ki, cansız cana da can sızsin - cansız da sözün ecazkar siqlətindən cana gəlsin, yeni cansızda da söz təsir etsin. Burada "Aşıqdan cinas de ki" misrasında müəllif tək sözü müstəqim mənasında - hərfi mənasında Sarı Aşıq yaradıcılığından yox, həm də Sarı Aşıq üslubunda özündən cinaslar yaradıb - sözlər qoş demək istəyir. Başqa sözlə, Sarı Aşığa təcnis bayatılarını ustalıqla davam və inkişaf etdirməyi də yazar olaraq təqdir və təbliğ - tövsiyə edir.

**Salma sən yada dərdi,
Gizli çək ya da dərdi,
Aşığı Yaxşı duyar,
Çatarmı yada dərdi?**

Bu bayatı da Sarı Aşıq üslubunda yazıya alınmış təcnisdir. Aşığın dərdini sevgilisi Yaxşı duyar, yad - özgə bu dərdi duyub anlama bilməz deyir.

Göründüyü kimi, şair Ənvər Şıxlar sözün polisemantik çalarından yararlanmaqla Sarı Aşıq üslubunda təcnis yazmaqla da mühüm ədəbi uğura imza atır. Ana dilinin poetik imkanlarından qəderincə istifadə edir. Ancaq nədən və necə yazmasından asılı olmayaraq onun misralarında bir vətən yanışı, bir yurd sevgisi var. Bu sevgi onun yaradıcılığında bir qızıl xətt kimi gəlib keçir. Sarı Aşıq da haqq aşığı olmaqla və xalq ruhunun bədii tərcümanı olmaqla elə əslində xalqımızın bağrından qopmuş el aşığıdır, xalqımızın ünlü sənətkarıdır. Sarı Aşığa müraciətin onun üslubunda təcnis bayatıları qələmə ala bilmək də prinsipçə xalqa, vətənə sevgi üstündə köklənmək deməkdir. Bir sözlə, Ənvər Şıxların yazdıqlarında sözün bütün çalarlarında vətənə, yurda sevginin atəşin tərənnümü əsas yer tutur. İnşallah, tezliklə doğma yurda qayıtmaq və orada yazıb-yaratmaq nəsibiniz olsun!

razadə ilə söhbət edərkən deyir:
"Qardaşım haqqında nə desəm azdı. Bir bacı üçün qardaş kimdirsə, mənim üçün də o idi Əyyub. Mənim üçün Əyyub həm də dostuydu, sirdaşıydı, ürəyi təmiz, əli açıq yoldaşydı. Mən heç vaxt kaş bir qardaşım, ya bacım da olardı deməmişəm. Çünki Əyyub mənim üçün hər şey idi. Onunla bağlı çox arzularım vardı: tək qardaşımın əsgərlikdən salamat gəlməsi, toyunu görmək və s. Hamısı yarım qaldı. Ağacın budağı, qolu qırılarda necə yarımçıq qalırsa, mən də elə qalmışam. Uşaqlıqdan indiyə hər zaman Şükür etmişəm. Uşaqla uşaq, böyüklə böyük idi. Yaşı az olsa da, ətrafında o qədər sevni var idi. O qədər gözəl gülürdü, danışib zarafat edirdi ki... hamıya özünü çox istətməmişdi. Can parçam qardaşımın ən böyük

DÖYÜŞ YOLU CƏBRAYILDAN, QUBADLIDAN, LAÇINDAN KEÇDİ...

Süleymanov Rasim Əyyub oğlu 1975-ci ildə Qumlaq kəndində anadan olub. 18 yaşına çatanda taleyin elindən-obasından didərgin düşmək yazıldı. İmişli şəhərində gəlib məskunlaşdılar. Elə burada da rayonumuzun Stans Xələfli kəndindən olan Əsədova Şuşən Müseyib qızı ilə rastlaşıb tanış olmuşdu. 1997-ci ildə ailə həyatı qurdular. 1998-ci ildə bir qız övladları dünyaya gəldi. Adını Gülnurə qoydular. Bir neçə ildən sonra - 2001-ci ilin 9 aprelində isə Uca Tanrı gənc ailəyə bir oğul payı verdi. Rasim həyatda erkən yaşlarından itirdiyi atası Əyyub kişinin adını verdi oğluna. Min bir arzudiləklə övladlarının qayğısını çəkməyə başladılar. Məcburi köçkün həyatı yaşasalar da, oğuldan oğul, qızdan qız payları olduğundan özlərini bəxtəvar hesab edirdilər.

Ailə Biləsuvarda məcburi köçkünlər üçün salınmış qəsəbəyə köçdüyündən, uşaqlar da burada məskunlaşdıqları 7 saylı qəsəbədəki İsgəndər Tahirovun adını daşıyan Cəbrayıl rayonu Mehdi kənd orta məktəbində oxudular. Əyyub burada 9-cu sinfi bitirdikdən sonra (2007-2016-cı illər) 8-ci qəsəbədə fəaliyyət göstərən 31 saylı texniki peşə məktəbində montyorluq ixtisası üzrə təhsilini davam etdirdi.

2019-cu ilin 10 aprelində həqiqi hərbi xidmətə yollanan Əyyub Süleymanov Gəncədəki mühafizə bölüyündə xidmətə başladı. Onsuz da ürəyində hərbi olmağa qərar vermişdi. Hərbi xidməti dövründə intizamlı və bacarıqlı

mız düşmənlərdən geri alınanda sevincək evə zəng etdi, bizi müştuluqladı ki, doğma yurdumuz artıq azad edilib. Çox qorxmaz oğul idi. Laçında düşmənin ərzaqla dolu maşınını təkbaşına ələ keçiribmiş. Bizimlə danışıqda da parolla danışırdı, yeri-yurdu haqda məlumat verməzdi. Döyüş vaxtı silahını qranatomyotla dəyişmişdi ki, düşməne daha güclü zərbə vura bilsin. Dədə-baba torpaqlarımızı görməmişdisə də, doğma yurda çox bağlı idi. Söz vermişdi ki, Vətən torpaqlarımızı işğaldan azad edib, bayrağımızı özüm o torpaqlara sancıb gələcəyəm.

Əyyub Rasim oğlu Süleymanovun döyüş yolu Cəbrayıldan, Qubadlıdan, Laçından keçdi. Laçının Güləbird və Şıxlar kəndləri uğrunda döyüşlərdə şücaət göstərdi. Elə son döyüşü də burada oldu. Noyabrın 3-də, 44 günlük Vətən müharibəsinin bitməsinə bir neçə gün qalmış şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Noyabrın 4-də böyük bir izdihamla onu Biləsuvay rayonu ərazisindəki əhalimizin məskunlaşdığı 4 saylı qəsəbənin ətrafında şəhidlər üçün ayrılmış xiyabanda dəfn etdilər.

"Vətən uğrunda", "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Qubadlının azad olunmasına görə", "Laçının azad olunmasına görə", habelə "Hərbi xidmətlərə görə" medalları ilə təltif olunan Əyyub Süleymanovun bacısı Gülnurə Qa-

keyfiyyətlərinə görə əsgər yoldaşlarının və komandir heyətinin hörmətini qazanmışdı. "Xudafərin" qəzetinin 25 yanvar 2021-ci il tarixli sayında Hidayət Səfərinin Əyyub Süleymanov haqqındakı yazısında da hərbi hissə tərəfindən dəfələrlə valideynlərinə təşəkkür məktubu göndərildiyi qeyd olunub.

Əyyubun atası Rasim kişi ilə söhbət zamanı deyir ki, oğlumun hərbi xidmətini başa vurmağa 3 gün qalmışdı ki, döyüş başladı. Onsuz da onun arzusu idi ki, əsgərliyini bitirəndən sonra da orduda qalıb vətənimizə hərbi kimi xidmət etsin. Hərbiyə çox meylli idi. Ona görə ki, daimi ata-baba yurdumuz haqqında maraqları vardı və eşidib-üzünü görməyi cənnətmisal yurdumuzu düşmənlərdən azad etməyin yolunu da ancaq hərbi yolda görürdü. Hərbi yolunda isə vətənə cəsur hərbiçilərin lazım olduğunu gözəl anlayırdı. Bax torpaqlarımızı işğaldan azad etmək istəyi idi onu hərbi həyata meylləndirən. Elə bu yolda da canını qurban verdi.

Rasim kişi söhbətinə davam edib bildirdi ki, Əyyub həmşə komandirlərinə gileylənmiş ki, müharibə niyə başlamır? Axı torpaqlarımızı biz döyüşüb azad etməliyik. Elə o həvəslə də 27 sentyabr 2020-ci ildə başlanan 2-ci Qarabağ müharibəsinə ürəklə yollandı. Cəbrayılı-

arzusu idi Hərbiçi olmaq, Ali təhsil belə almadı. Əsgərlik etmək idi arzusu. Sonra isə orduda qalıb işləmək. Bayrağımızın vurğunu idi. 1 il 6 ay şərəflə qulluq etdi. Müharibə başlayanda heç bizə bildirməmişdi. Biz nə bilirdik ki 19 yaşında cavan oğlan görməyi torpaq üçün can atıb komandirine qabaqda döyüşmək üçün yalvarmış? Cəbrayılımızın azadlığı üçün gedən döyüşlərdə öndə vuruşaraq torpağımızı azad edib. Qubadlıda, Laçında döyüşüb. Laçın rayonunda şücaət göstərərək orada Əyyub postu yaradıb dostları. Qardaşım haqqında qürurla çox şey danışmaq yazaram, heç bir kitaba

sığmaz. Əyyubun döyüş yolu çox qürurverici olub: 19 yaşında müharibə görməyən, amma içində düşməne qarşı böyük nifrətlə torpağını azad etmək istəyən bir gənc. Hər zaman deyirdi kaş döyüş ola, gedəm döyüşəm eee, bacı... Arzusuna çatdı... Cəbrayılda döyüşərək rayonumuzu, kəndlərimizi düşməndən azad etdi. Günlərlə 110 km yolu piyada gedib, Qubadlıyı azad ediblər, sonra da Laçın rayonunda döyüşüb...".

Bu sözlər bir şəhid bacısının qardaşı ilə bağlı qürurla danışmasıdır...

Əyyub Rasim oğlu Süleymanovun qısa və şərəfli ömür yolu isə əbədiyyətə uzanan şəhidlik adlı bir yolla qovuşub, xatirələrdə, ürəklərdə, düşüncələrdə əbədiyyən yaşayacaqdır.

Əlifoğlu Şakir

Şuşanın ilahi butası - XARİBÜLBÜL

Azərbaycanımızın dilbər guşələrindən biri Qarabağ, Şuşa isə Qarabağımızın incisi sayılıb. Şuşa həm də ona görə bizim üçün müqəddəsdir ki, bu vətən torpağı füsunkar təbiət mənzərəsi ilə zəngin tarixi mədəni irsimizi özündə bütövləşdirib. Əngin yüksəkliklərdə qıy vuran məğrur qartal kimi Şuşamız da coğrafi relyefi baxımından yüksəkliklər qoynunda qərar tutmuş, Günəşi, Ayı salamlayan füsunkar təbiət gözəli timsalındadır. Təbii-coğrafi görünüşü ilə əfsanəvi Güllüstani-İrəmi simvolizə edir Şuşamız.

Vətən bağı al-əlvandır, Yox içində xaribülbül, -

deyə fəğan ələyən Xan qızının əhvalatı bütün ələmə bəlli. Bəli, Şuşanın təbii əsrəngizliyinin bir möcüzəsi də məhz onun qoynunda bitən əfsanəvi gözəlliyə malik olan Xaribülbül gülüdür. O əfsanəvi güllün vətəni əzəmətli Şuşa torpağıdır. Xaribülbül Şuşamızın ilahi butasıdır. Gül bülbülə aşıq, bülbül də gülə aşıq - əzəli və əbədi, ayrılmaz göbəkərtmə ilahi butalardır. Bu aşıqlıyı, bu butanı Allaha öz qüdrətindən yaratdığı bir-birinə sarmaşmış sevgililər kimi Xaribülbülün təcəssümündə görkəmli. Bu dünyadakı cənnət bağçasında - Şuşada görə bilirəm biz bu təbii möcüzəni. Bülbül güllün butası, gül bülbülün butası, onların hər ikisinin qovuşuq vəhdəti olan Xaribülbül isə Şuşamızın təbii butasıdır. Şuşamızın uğrunda can fəda edən igidlərimiz isə metaforik olaraq Xaribülbülün timsalındadırlar. Şuşamız uğrunda axıtıqları al qanları ilə "çiçək açdılar" - Xaribülbül çiçəyinə döndülər. Şuşamızın, bütövlükdə vətənimizin aşıqları - butaları kimi öz butalarına qovuşdular. Təbiətlə cəmiyyətin harmoniyası metaforik olaraq reallıqda bu cür təcəssümünü tapır.

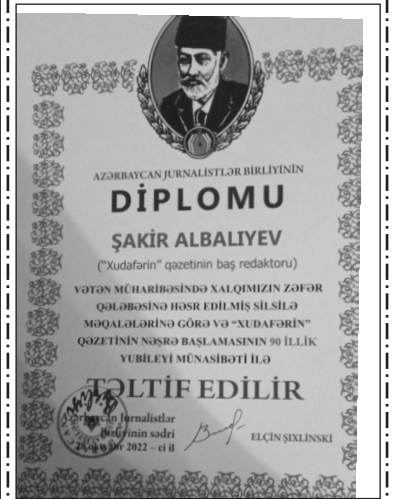
Şakir Əlif oğlu ALBALIYEV, AMEA Folklor İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

UĞURLAR OLSUN!

"Xudafərin" qəzetinin baş redaktoru, AMEA Folklor İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Şakir Əlif oğlu ALBALIYEV Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin sədri Elçin Şıxlinski tərəfindən Vətən Müharibəsi mövzusunda silsilə yazılarına görə və "Xudafərin" qəzetinin 90 illiyi münasibətilə "Həsən bəy Zərdabi" diplomu ilə təltif olunmuşdur.

Bu münasibətlə onu təbrik edir, yeni-yeni yaradıcılıq uğurları arzulayırıq.

"XUDAFƏRİN"

Şıxalığının ilk şəhidi

3 dekabr 1973-cü ildə Cəbrayıl rayonunun Şıxalığalı kəndində Əvəz Xudiyev İmarət Quliyevanın birgə yaşayışından ailənin 7-ci övladı - sonbeşik övladları dünyaya gəldi. "Allaha təvəkkül edirik" deyib adını da elə Təvəkkül qoydular körpənin. Kəndlərdəki 8 illik məktəbi bitirdikdən sonra sənədlərini yaxın ərazidə yerləşən Sarıçalı kəndindəki texniki peşə məktəbinə verdi, traktorçuluq ixtisasına yiyələndi. Az vaxt ərzində kəndlərdə - M.Ə.Rəsulzadə adına kolxozda işlədi. Hərbi xidmətə getmək yaş çatdıqda, o da yaşdıkları kimi vətənin müsəlləh əsgəri olaraq orduya yollandı. Əsgərlik axı həm də kişilik məktəbidir, bu kişilik məktəbindən sağlam cana sahib olan vətənin hər bir oğul övladı keçməlidir. Bir də ki, oğul düşmən çəpəridir - deyib babalarımız. Təvəkkül Xudiyev kimi gənclərimizin əsgərlik yaşını isə vətənin ağır dövrünə təsadüf etmişdi. Nankor qonşularımız olan ermənilər torpaqlarımıza göz dikmişdilər. Qarabağımızı qanlı caynaqlarına keçirmək üçün xarici havadarlarına güvənib ərazilərimizi işğal etmək üçün min cür oyundan çıxırdılar. Bu, elə bir dövr idi ki, yenicə müstəqillik əldə etmiş gənc bir ölkə kimi nizami ordumuz da tam formalaşmamışdı. Bax vətənin bu dar vaxtlarında Təvəkkül kimi mübariz gənclərimiz əzmkarlıq göstərərək - "qanlarını qaşığa qoyub" düşmənin qabağında "ətdən çəpər çəkirdilər". Yəni düşmənin havadartları ilə birləşib üstümüzdə odlu silahlarla hücum elədiyi gərgin, ağır vaxtlarda vətənimizin igid balalarını - bədənlərini topa - gülləyə canlı sipər edib, qorxmazlıq, mətinlik nümayiş etdirirdilər. 20 yanvar 1990-cı ilin Qanlı yanvarında doğma Bakımızda əliyalın insanlar işğalçı ordunun qabağına əliyalın, lakin təpərlilərlə çıxıb, canlarını zirehli texnikanın qabağına "ətdən çəpər" etdikləri kimi, Qarabağımızda da əhali yabadəhrə, balta ilə silahlanıb düşmənin qarşısına mərdi-mərdanə çıxırdı. Bax bu cür kritik məqamlarda əsgərlərimiz də tam formalaşmamış milli ordumuzun sıralarında düşmənlə ölüm-dirim savaşına girib, haqq savaşını aparır, torpaqlarımızı mənfur düşmənin həmləsindən qoruyurdular.

Təvəkkül Əvəz oğlu Xudiyevin də gənclik dövrü və əsgərlik yaşını bu cür ağır vaxtlara düşdü. O, ağır artilleriya qoşunları tərkibində ZEPO döyüş texnikasında atıcı idi. 1992-ci il o dövrün şahidləri yaxşı xatırlayırlar.

Cəbrayılın tarixində qanlı və igid övladlarımızın sayəsində həm də şanlı döyüşlərlə dolu tarixi dövr kimi də xarakterizə etmək olar o dövrü. O qanlı döyüşlərin şanlı iştirakçısı idi. Təvəkkül 13 avqust 1992-ci ildə şanlı ordumuzun ermənilərdən təmizlədiyi Banazur kəndindəki xidməti postunda idi. Mənfur düşmənlərimizin həmləsinin qarşısını almaq üçün düşməni layiqli cavab atəşi ilə susduran Təvəkkül Xudiyev özü də ağır yaralanır və şəhidlik zirvəsinə ucalır. Doğulub böyüdüğü Şıxalığalı kəndinin ilk şəhidi kimi adını əbədiləşdirib, 1993-cü ilin avqustunda oxuduğu səkkizillik məktəbə onun adını verirlər.

Təvəkkül Xudiyevin şəhidliyindən 30 ildən çox vaxt keçir. Lakin aradan nə qədər çox vaxt gəlib keçsə də, tarix heç vaxt qəhrəmanları unutmur, onların adlarını öz silinməz səhifəsində əbədi saxlayır. Şükürbəyli kəndinin inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəsi Mehdi Yaqub oğlu Məmmədov

deyir ki, Təvəkkülün 88 yaşında olan ixtiyar yaşlı anası İmarət xala oğlu Sərməstlə, qızları Zülfüyyə, Şərifə ilə və digər doğmaları ilə birgə Şıxalığalı kəndində uyuyan Təvəkkülün məzarını gedib ziyarət ediblər. İnşallah ki, yaxın gələcəkdə şəhidlərimizin can qoyduqları doğma torpaqlarımıza Böyük köçümüz də başlanacaq və onda orada baş qoyub yatan bütün şəhidlərimizin və əzizlərimizin məzarını ziyarət edə biləcəyik. Eləcə də Şıxalığalı kəndinin məzarlığında uyuyan Təvəkkül Xudiyevin və həmçinin onun həmkəndlisi şəhid Quliyev Baloğlan Əlif oğlunun da məzarları hamımız tərəfindən ziyarət olunub, gül-çiçəyə bürünəcəkdir. Axı onlar torpaqlarımızın gülüstana çevrilməsi yolunda canlarından keçmişlər...

Bəli, Mehdi Yaqub oğlunun sözünün davamı və qüvvəti olaraq deyim ki, Təvəkkül də, digər şəhidlərimiz də məhz vətənimizin gülüstana dönməsi və azadlığımız uğrunda candan keçdilər; Vətən isə öz azadlıq fədailərini heç vaxt unutmur...

Şakir ALBALIYEV

Noyabrın 29-da Azərbaycan Yazıçılar Birliyində yazıçı-publisist Fazil Güney Abbasovun "Qara qan" trilogiyasının əlavələr edilib tamamlanmış 5-ci nəşrinin təqdimatı oldu. Tədbiri giriş sözü ilə açıb iştirakçıları salamlayan Fazil Güney bildirdi ki, biz bura "Şuşa ili" çərçivəsində "Qara qan" romanının yazılıb tamamlanması münasibətilə yığılmışıq. 120 ildir ki, Qarabağda gizlində və aşkarda müharibə gedir. Görkəmli yazıçımız M.S.Ordubadinin "Qanlı sənələr" əsəri, Əyyub Abbasovun "Zəngəzur dağlarında" əsəri bu mövzuda yazılıb və hamımıza yaxşı məlumdur. "Qara qan" romanı da Qarabağda gedən qanlı müharibələrdən bəhs edir.

oxuyarlardan biriyəm. İkinci dəfə oxumağa hazırlaşırım. Ordakı epizodlar real, səmimi şəkildə əks etdirildiyindən, oxucunu özünə çəkir. Əsər çoxseriyalı film materialı verir və yaxşı olardı ki, onun əsasında film çəkiləydi.

20 il Ağdamda çıxan "Yeniilik" qəzetinin redaktoru işləmiş əməkdar jurnalist Bəbir Hüseynov bir vaxtlar özünün yazdığı

"Qara qan"ın durulması

Daha sonra Fazil Güney tədbiri aparmaq üçün sözü professor, türkoloq, "Ocaq" cəmiyyətinin təsisçisi Tofiq Məlikliyə verdi.

Tofiq Məlikli "Qara qan" romanının yazılmasına müəllifin 25 il vaxt sərf etdiyini diqqətə çəkib bildirdi ki, Tolstoy "Hərb və Sülh"ü 7 il yazıb. 25 il ərzində Fazil Güney çox böyük zəhmətə qatlaşıb, vətənpərvər, millətçi ziyalı kimi Qarabağda cərəyan edən hadisələri realist bir üslubda təsvir etmişdir.

Aparıcı çıxışına davam edərək Fazil Güneyin Əfqanıstanda hərbi tərcüməçi işlədiyindən, diplomatik fəaliyyətindən, şərqsünas alim olmasından da danışdı. Kitabın böyük ruh yüksəkliyi ilə yazılıb tamamlandığını - "Qara qan"ın 44 gündə durulmasını özündə əks etdirən bir sonluqla tamamlanmasını qeyd etdi.

"Xalq qəzeti"nin baş redaktorunun 1-ci müavini, Ahıl Jurnalistlər Məclisinin rəhbəri Tahir Aydınoglu çıxışında dedi ki, Fazil Güney bu əsərə diplomatiyanın, şərqsünaslığın dəyərlərini gətirib. 30 illik qanlı tariximizi mürəkkəblə yox, qara qanla yazıb. Hər sətrindən, abzasından, epizodundan qan damır. Düşmən ölməyib, düşmənin özündən də məkrli, hiyləgər havadarları var. "Qara qan" bu müharibəni əks etdirməkdə ədəbiyyatımızda mühüm yer tutur. Müəllif həm də "Assa-İradə" informasiya Agentliyini yaradıb, ingilis dilində həqiqətlərimizin dünyaya çatdırılmasında mühüm xidmətlər göstərmişdir. Odlu nöqtələrdə diplomat olub. Bütün

bu kimi təcrübəsindən də yararlanıb dəyərli bir əsər yazıb. Əsər təsviri əsər deyil. Hər abzası böyük bir tədqiqatın məhsuludur. Bundan başqa, F.Güney İslam Ölkələri Həmrəylik

"Evləndirdilər... məzdədilər" felyetonunu xatırlatmaqla həyatdan götürülən mövzuların oxunaqlılıq qazanmasından söz açdı və qonşu kimi də, yazıçı, publisist kimi də Fazil Güneyi yaxşı tanıdığını bildirdi, müəllifə uğurlar arzuladı.

Professor Asif Rüstəmli yazıçının əsərdəki obrazları sevsəvsə təsvir və tərənnüm etdiyini diqqətə çəkib bildirdi ki, əsərin qəhrəmanı jurnalist Aysu obrazı trilogiyanın hər üç hissəsində iştirak edir. Əgər başqa adekvat bir ad təklif olunsaydı, əsərin adı Aysu olmalı idi. Aysu əsir düşən qızlarımızın mərdanə obrazıdır. Əsərdə İvan adlı rus hərbcinin Aysunu xilas etdiyi təsvir olunur. Ancaq eyni zamanda Aysu da İvanı daxilən silkələyir və mənəviyyatsızlıqdan onu xilas edir. Aysu obrazı trilogiyanın bütün budaqlarına işıq salır. Yazıçı həyat həqiqətlərini bədii həqiqətə çevirib, sözə sədaqət göstərmiş. Roman xarici dillərə çevrilib yayılsa, daha böyük effekt verə bilər.

AMEA-nın Tarix İnstitutunun şöbə müdiri, professor Şahin Fazil, yazıçı-filosof Firuz Mustafa, şairə Güləmail Murad, səfir Tofiq Abdullayev, Əməkdar jurnalist Azər Həsərət, kitabın ədəbi qəhrəmanlarından biri, istifadə olan polis polkovniki Vaqif Məhərrəmov, "Şuşa" qəzetinin baş redaktoru Vəlif Quliyev və başqaları çıxışlarında "Qara qan" romanının ədəbi-bədii məziyyətlərindən

Təşkilatı jurnalistlərinin rəhbəridir. Bu sahədə də yetirmələri var.

Yazıçı Yasif Nəsirli kitabı

böyük məhəbbətlə oxuduğunu deyib, Salam Qədirzadənin "Bir qış gecəsi" əsəri ilə müqayisə apardı, romanda görmək istədiyi məqamlardan danışdı. Daha sonra müəllifin Ulu öndər Heydər Əliyev xarici səfərdə tərcüməçi-diplomat kimi müşayiət etdiyini diqqətə çəkib qeyd etdi ki, romandakı Elbey obrazı yazıçının özünün prototipidir.

Psixiatrlar Assosiasiyasının Prezidenti, tibb elmləri doktoru, professor Nadir İsmayılov çıxışında qeyd etdi ki, romanı ilk

söz açdılar. Yaxın gələcəkdə Cəbrayılda təqdimatının keçirilməsini arzuladılar.

Tədbirin aparıcısı Tofiq Məlikli tədbir iştirakçıları adından romanın Dövlət Mükafatına təqdim edilməsi təklifini irəli sürdü.

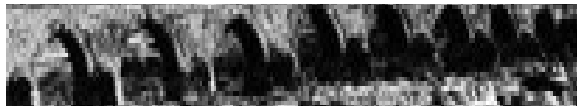
Sonda "Qara qan" trilogiyasının müəllifi Fazil Güney çıxış edərək iştirakçılara səmimi və xoş fikirlərə görə təşəkkürlərini ifadə etdi və kitabını avtoqraf yazmaq üçün oxuculara hədiyyə etdi.

ƏLİFOĞLU

Laylalardan ...ağıya kimi yaşadığımız ömür

Laylalar ana dilimizin əlifbasıdır. Körpə 9 ay ana bətnində ananın qanı və ruhu ilə qidalanır. Ana rəhmindən qopandan sonra isə bu qida müvafiq olaraq ana südü və ana laylası ilə əvəzlənir. Ana südü körpəni cismən yaşatdığı kimi laylalar da körpənin etnik- sosial varlığını mənən yaşatmağa xidmət edir. Ağ lövhəni andıran körpənin beyni (ruhu, yaddaşı) layla dünyası ilə təmasdan dinclik-sakitlik tapır, dilimizin şirinliyi körpənin ruhuna, qanına hopur. Beləliklə, layla ilə böyüyüb pərvəriş tapan Azərbaycanlı balası folklorumuzun digər janrları ilə -oxşama, bayatı, nağıl,dastan və s.- ömür-gün sürür. Son mənzilə də ağıl ilə yola salınır. Beləcə, Azərbaycan insanı bələkdən qəbir evinə kimi laylalardan ...ağıya kimi folklor dünyamızın hikməti ilə qol-boyun olub mənəli bir ömür yaşayır.

Ş.ALBALIYEV

Korşalmayan yaddaşımız filmdə

Uzun zaman fasiləsinin aradan gəlib keçdiyini ifadə elmək üçün dilimizdə çox zaman "onun (o hadisənin) üstündən bir əsr, ya da ki, bir qərinə gəlib keçib" cümləsini işlədirik. Bununla ona işarə olunur ki, ötüb keçən bu bir əsr (qərinə)lik müddətdə baş verənlər artıq unudulub, onları xatırlamağa yaddaş korlaşıb. Həmçinin o hadisələrin şahidlərinin də çoxu artıq həyatda yoxdur.

Bizim dedə-baba yurdlarımızın işğalda qalması da bir qərinəyə yaxın çəkdi. Bu bir qərinənin içində çoxları yer-yurd həsrətilə dünyadan köçdü. Bu, düzdür. Ancaq işğal faciəsi elə sosial-psixoloji sarsıntıdır ki, bu dəhşəti yaşayış-görənli bütən ömürləri boyu bu ağrını-acını çəkir, ovunmaz-sağalmaz sızıltı kimi onu özləri ilə qəbir evinə kimi çəkib aparırlar. Buna görə də hərəyə bir cürə çalın-çarpaz sinə dağı çəkən, hərənin beyninə bir cürə travmatik zədə vuran məcburi köçkünlük ağır-acısı heç zaman acı xatirələr kimi yaddaşımızda korşalmaz.

44 günlük Vətən müharibəsində qazandığımız parlaq Qələbəmizin işığında ölkə prezidentinin təşəbbüsü ilə yurd yerlərimizlə bağlı sənədli filmlər çəkilir və bu zaman istər-istəməz korşalmayan yaddaşımızdakı xatirələrimiz çözümlür - vərəqlənir. Azərbaycanla həmişə müttəfiq olan dost İtaliyadan gələn çəkiliş qrupu ilə birgə müvafiq layihə əsasında işğaldan azad olunmuş rayonlarımızla bağlı sənədli film çəkilir. Layihə çərçivəsində "Cəbrayıl Memorial Kompleksi" adlı Cəbrayıl rayonu ilə bağlı sənədli filmin çəkilişi də bu qəbildəndir. Əli Rza Xələfli, Mirzə Mirimli, Hidayət Səfərli,

Nağı Əlif oğlu, Vaqif Əlisoy, Vaqif Məhərrəmov, mən ... və başqaları İtaliyadan gələn çəkiliş qrupunun üzvləri və bizim Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşlarının birgə təşəbbüsü ilə araya-ərsəyə gələn sənədli filmə müsahibələr verdik. Ziyalının da, hər bir sırası vətəndaşın da yaddaşında sağalmaz stresslər kimi əbədi yaşayan məcburi köçkünlük faciəsinin ağır-acıları dil açdı. Sənədli filmin əbədlilik yaddaşına köçdü...

Şakir ALBALIYEV

"Yurd yerlərimiz" silsiləsindən

HİDAYƏT SƏFƏRLİ

Dağ Tumasım

Səsleyir yurd yeri, gəlir harayı,
Ömürdən saymadıq ötən hər ayı.
Ovsuna düşübdü "Divlər sarayı";
Mənim ilham pərim - qoşmam, cinasım,-
Dağ Tumasım!

"Nəfəsli dərə"də dərim nəfəsi,
Qırım, parçalayım o daş qəfəsi.
Qəlbimdə tükənməz dönüş həvəsi;
Ordadı sevincim, həm də ki yasım,-
Dağ Tumasım!

Arzu-istəyimdi, tez ölüm çata,
Dağlar, düzənlər də mənə naz sata.
Bağışlar Tumas dağ, bağışlar Ata;
Danlasın dinləyim, mən qulaq asım,-
Dağ Tumasım!

Övliyə, ocaqdihərtərəf, həryan,
Biz sənə can dedik, sən bizə dərman.
O ruhlar verəcək bu yerdə fərman;
Geri qayıdım, ya ayaq basım,-
Dağ Tumasım!

İgidlər yurdusan başdan, binadan,
Səni viran qoyub zalım - o nadan.
Heç ayrı qalarmı bala anadan;

Nə vaxtdı qan qoxur geyim, libasım,-
Dağ Tumasım!

Vəsf edib qələmim nəğmələr yazır,
Sənə diş qıcayan öz qəbrin qazır.
Sözüm bəyanımdı: dönməyə hazır;
Səndə yaşamımdı mənim xilasım,-
Dağ Tumasım!
Dağ Tumasım!

Kavdarım

Yurd yerini bir də gözib dolaşdım,
Neçə-neçə dərə endim, dağ aşdım.
Viran qalmış bir obaya yanaşdım;
Burda imiş əhdə vəfa, ilqarım,-
Kavdarım!

Canbir qəlbdi, Mirək sənə yanaşı,
Yağlarla sona verdik savaş.
Bu torpağın səngər, qala-adaşı;
Bəs eylədi bizə yalnız ay yarım,-
Kavdarım!

Səni gördüm bir istəyə tuş oldum,
Qanadlandı, zirvə gəzər quş oldum.
Heyrətimdən dönüb qaya, daş oldum;
Daşlaşdı burda sərvət, həm varım,-
Kavdarım!

Övladların qorxmaz, igid, mehriban,
Dəyişə bilməyib bizi vaxt, zaman.
Sayılıbdı Vətən, torpaq-din, iman;
Cihadı çağırır dinim, dindarım,-
Kavdarım!

Yanar ocaq yerim, külüm-"Kültəpə",
İstəyir yoluma çiçək, gül səpə.
Yolumuz doğru yol, yox gərək çəpə;
Vətən sevgisidi dilim, dildarım,-
Kavdarım!

Hər qarış torpağın sirlə, soraqlı.
Sözlü-söhbətlişən, dolu varaqlı.
Bir əldə qələm var, biri oraqlı;
Ağıl, zəhmət ilə adlayıb darım,-
Kavdarım!

Səni gözlər şad günüm, həm şənliyim,
Qayıdıbdı şərəf, qürur, mənliyim.
İsbatını verdik sonda tənliyim;
Yaşa qalib ordum, yaşa sərdarım,-
Kavdarım!

Şahvəlli

Çaxmaq çaydan yola çıxdı köçümüz,
Allah, bəndə, bir də yurddu - üçümüz.
Bu üçlüdən qüvvə aldı gücümüz;
Tarixim qədimdi, köklü, təməlli,-
Şahvəlli!

Çay yatağı suyla dolub boşaldı,
Şahdəlidən bu el-oba xoş haldı.
Ömür keçdi, zaman ötdü, yaşaldı;
Çox da tutma bu dünyanı beşəlli,-
Şahvəlli!

"Cır-cırbulaq", "Dahar" yeri, "Qarasu"
Bilmirəm baş alıb gedir hara su?
Can ver bu torpağa, yurda yara, su;
Şum yerim olubdu kotanlı, kəlli, -
Şahvəlli!

"Təndirliburun"um, yerim "Qarqucaq",
"Qədim ocaq", "Fatyeri" - künc-bucaq.
Müqəddəsdi burda bizə hər ocaq;
Deməyim əbəsdə, hər kəsə bəlli,-
Şahvəlli!

Boynu bükük qalıb xeyli zamandı,
Hər sözü, söhbəti ahı, amandı,
Hüseyni gözələyən tardı, kamandı;
Gəlsin büsatına şeir-qəzəlli,-
Şahvəlli!

Əlim üzüməyib heç vaxt əlindən,
Adın düşməyib ki, dinən dilimdən.
Məni soruşarsan sənəz ilimdən;
Baharsız günlərim ötüb xəzəlli,-
Şahvəlli!

İzin ver başına dönüm, dolanım,
Mənim varım-yoxum, olub qalanım.
Dilimdən çıxmıyab bil ki, yalanım;
Yurda dönüşümdün son təsəlli,-
Şahvəlli!

TƏBRİK EDİRİK!

Vüsəl bəylə Zərrintac xanımı ailə həyatı qurmaları münasibətilə babaları Ataman kişi, nənələri Tamiyə, Qərənfil, Zərnigar, ataları Elşən və Nağı, anaları Nəzakət və Aləmzər, qardaşları Tural, Dəniz, bacıları Nuray, Qərənfil təbrik edir, firavanlıq, xoşbəxtlik arzulayırlar.

Təbrikə Şakir müəllim də qoşulur, şən və bəxtəvər ailə həyatlarının gümüş toylarını, qızıl toylarını, brilyant toylarını da görmələrini Ulu Tanrıdan arzu edir.

Xoşbəxt olun, qoşa yarıyın, qoşa qarıyın.

Hüseyn Cavidin 140 illik yubileyi

08 dekabr 2022-ci il tarixdə Cəbrayıl rayonunun 4 saylı qəsəbə klubunda Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, şairi, yazıçı və dramaturqu Hüseyn Cavidin 140 illik yubileyi münasibəti ilə "Mənim tanrım gözəllikdir, sevgidir" adlı tədbir keçirilib.

Tədbirdə Cəbrayıl rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının müavini Fəridə İbayeva, yazarlar, mədəniyyət işçiləri, ümumtəhsil məktəblərinin müəllim və şagirdləri iştirak ediblər.

Tədbirdə çıxış edən H.Cavidin zəngin yaradıcılığından, onun ədəbiyyata əvəzsiz töhfələrindən söhbət açaraq bildiriblər ki, bu il Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, mütəfəkkir, şair və dramaturq Hüseyn Cavidin anadan olmasının 140 il tamam olur. Bu münasibətlə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 24 sentyabr 2022-ci il tarixdə Sərəncam imzalayıb. Sərəncama

əsasən respublikamızın bütün elm, təhsil müəssisələrində böyük mütəfəkkirin 140 illik yubileyi təntənə ilə qeyd edilir. Bu münasibətlə rayonumuzun təhsil müəssisələrində də müxtəlif səpkili tədbirlər keçirilir. Bu gün "Mənim tanrım gözəllikdir, sevgidir" adı altında böyük sənətkarın işığına yığışmağımız da məhz bu məqsədi daşıyır.

Sonda Böyük Mərcanlı kənd Uşaq İncəsənət məktəbinin xanəndələrinin, 8 və 14 saylı tam orta məktəblərin şagirdlərinin ifasında Hüseyn Cavidin şerlərindən ibarət musiqili ədəbi kompozisiya, "İblis", "Ana" dramlarından və "Azər" poemasının səhnəciklər nümayiş olunub.

"Xudafərin" qəzetinin baş redaktoru Şakir Albaliyev və "Xudafərin"çilər qəzetimizin baş redaktorlarından olmuş

Hafiz Məzahir oğlu Hüseynxanlının

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və ailə üzvlərinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin!

Cəbrayıl RİH, YAP rayon təşkilatı və "Xudafərin" qəzeti

Hüseynova Rasta Məhəmməd qızı, Beydullayev Məhəmməd Ələkbər oğlu, Rüstəmov Təvəkkül Əkbər oğlu və Həsənzadə Elşən Məhəmməd oğlunun

vəfatlarından kədərli vəziyyətini bildirir və ailə üzvlərinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin!

Baş redaktor:
Şakir Əlif oğlu
ALBALIYEV

Qəzet Ədliyyə Nazirliyində qeydə
alınmış.
CIF 1209641
H/h:55233080000
kod: 200123
VÖEN: 990003611
SWIFT kod: AIBAZ2X
M/h: AZ37NABZ0135010000000001944
Benefitsarın hesabı: AZ27IB410100C9443130139112
VÖEN: 8200035441
Ünvan: AZ 1073, Bakı şəh.,
Mətəuat prospekti, 529-cu məhəllə
"Azərbaycan" nəşriyyatı.
Telefon: (051) 441-15-82

Müəlliflərin mövqeyi ilə
redaksiyanın mövqeyi üst-üstə
düşməyə bilər.

Materiallardakı faktların
doğruluğuna müəlliflər cavabdehdir.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Qəzet "Xudafərin" qəzetinin
kompüter mərkəzində yığılıb,
səhifələnilib və "Azərbaycan"
nəşriyyatında çap edilib.

albaliyevshakir@gmail.com
albaliyevshakir@rambler.ru

Sifariş №: 3756

Tiraj: 2000